

- 639.3
781

ສິກາ ແລະ ປ່າໄມ້

ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ອຸດົມສຳຫຼັບ

ສາທາລະນະລາຍຮັບ ປະຊາຊົນປະເທດ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະອາບ ວັດທະນາຖາວອນ

000

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ສູນຄົ້ນຄ້ວາກາຍປະມົງ

ຄູ່ມືແນະນຳ

ກ່ຽວກັບການຕະຫຼິດສູກປາດຸກຂັນ

ສະພາປັດຈຸບັນ ສປປ ລາວ
ວັນທີ 10, 2002

ສາລະບານ

ບົດນຳ..... 1

ລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງປາດູກພັນ 1

I. ການປະສົມພັນ 2

 1. ການສືບພັນ 2

 2. ການກະກຽມສະຖານທີ່ ແລະ ອຸປະກອນ 2

 3. ການປະສົມພັນທຽມ 2

II. ການອະນຸບານລູກປາ 5

 1. ການອະນຸບານລູກປາໃນອ່າງຊີມັງ..... 5

 2. ການອະນຸບານລູກປາໃນໜອງ..... 5

 3. ການອະນຸບານລູກປາໃນກະຊັງ 6

 4. ການອະນຸບານລູກປາໃນຕູ້ແກ້ວ..... 6

 5. ການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການປ່ອຍລ້ຽງ..... 7

ບົດນຳ

ປາດຸກພັນເປັນປາທີ່ຈັດຢູ່ໃນຕະກຸນ ແອຟະຣິກັນ ແຄສພິສ (African catfish) ຊຶ່ງມີຖິ່ນກຳເນີດຈາກ ອາຟຣິກາກາງ, ມີຊື່ວິທະຍາສາດວ່າ *Clarias gariepinus*.

ໃນປີ 1982 ປາດຸກພັນໄດ້ນຳເຂົ້າມາ ໃນປະເທດ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ຈຳນວນ 50 ໂຕ ຊຶ່ງມີຄວາມຍາວສະເລ່ຍ 7-10 ຊັງຕີແມັດ. ໂດຍນຳມາທົດລອງລ້ຽງ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນທີ່ສະຖານີລ້ຽງປາໜອງແຕ່ງ.

ໃນປີ 1984 ກໍ່ໄດ້ຂະຫຍາຍພັນອອກສູ່ວົງກວ້າງຄືປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ໄດ້ນຳໄປລ້ຽງເພື່ອສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວ. ປາດຸກພັນ ເປັນປາທີ່ຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ, ສາມາດກິນອາຫານໄດ້ທຸກປະເພດ, ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ພະຍາດໄດ້ດີ, ປາດຸກພັນ ເປັນປາທີ່ມີຊີ້ນຫຼາຍ ແລະ ມີລິດຊາດແຊບ, ສາມາດໄປປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານໄດ້ຫຼາຍຊະນິດ.

ສະນັ້ນປາດຸກພັນ ແມ່ນປາຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວ ແລະ ສາມາດປະກອບເປັນອາຊີບສຳຮອງໄດ້ເພາະວ່າ ການລ້ຽງປາດຸກພັນບໍ່ຊື່ນເບື້ອງເນື້ອທີ່ຫຼາຍ ເໝາະສົມສຳລັບຜູ້ທີ່ບໍ່ມີເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ ສາມາດລ້ຽງໃສ່ອ່າງ, ລ້ຽງໃສ່ຖັງ, ລ້ຽງໃສ່ໃນໜອງຂະໜາດນ້ອຍ, ລ້ຽງໃສ່ໃນຄອກ, ລ້ຽງໃສ່ໃນກະຊັງ ແລະ ລ້ຽງໃສ່ບ່ອນອື່ນໆ ອີກ. ແຕ່ການຜະລິດລູກປາດຸກພັນກໍ່ຍັງມີຫຼາຍຄອບຄົວບໍ່ທັນໄດ້ຮັບຜົນດີເທົ່າທີ່ຄວນ ບໍ່ທັນຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຕົວຈິງ, ດັ່ງນັ້ນສູນຄົ້ນຄ້ວາການປະມົງຈຶ່ງໄດ້ລວບລວມເອົາຂໍ້ມູນຜົນຂອງການປະຕິບັດຕົວຈິງນຳມາສະເໜີເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຜູ້ສົນໃຈໃນການລ້ຽງປາ.

ໃນປະຈຸບັນການລ້ຽງປາດຸກພັນໄດ້ແຜ່ກະຈາຍອອກຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຫາກທ່ານຢາກຈະທົດລອງຜະລິດລູກປາ ເອົາເອງ, ເອກະສານສະບັບນີ້ອາດຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມຮູ້ໃນການເພາະລ້ຽງປາໃຫ້ແກ່ທ່ານໄດ້.

ລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງປາດຸກພັນ

ປາດຸກພັນເປັນປາໜັງ (ບໍ່ມີເກັດ) ມີລັກສະນະລຳໂຕກົມ, ຍາວ, ສັ່ວຍໄປທາງຫາງ ມີໜວດ 4 ຄູ່ ມີຫົວ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ແບນ ກ້ອງຄາງເປັນລັກຊະນະສີຂາວ, ປາກກວ້າງ, ລຳໂຕເປັນສີເຫຼືອງ ແກ້ມ ສີເທົາ ແລະ ເປັນສີ ລາຍໆ ຄືໜູ ມີງຸ່ງ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ສັ້ນ ອ່ອນນຸ່ມ ບໍ່ແຂງບໍ່ແຫຼມຄົມ, ຄີ້ຫຼັງ, ຄີ້ທ້ອງ ແລະ ຄີ້ຫາງແຍກອອກຈາກກັນ, ປາຍຄືຫາງຈະມີສີແດງແຂບຂາວ, ລຳຕົວມີຄວາມຍາວ 3 ເທົ່າ ຂອງຄວາມຍາວສ່ວນຫົວ.

ຮູບປາ

ລັກຊະນະທົ່ວໄປຂອງປາດຸກພັນ

I. ການປະສົມພັນ

1. ການສືບພັນ

ຕາມທຳມະຊາດແລ້ວປາດຸກພັນ ຈະເຂົ້າສູ່ໄວສືບພັນໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອມີອາຍຸໄດ້ 7-8 ເດືອນຂຶ້ນໄປ, ໂດຍຈະເລີ່ມວາງໄຂ່ໃນຕົ້ນລະດູຝົນ ແມ່ປາດຸກພັນຈະວາງໄຂ່ໃນທີ່ຕື້ນໆ ເຊັ່ນ: ຕາມແຄມຝັ່ງ, ຢູ່ບ່ອນທີ່ມີໄມ້, ຫຍ້າ ຫຼື ວັດສະພຶດຕ່າງໆ, ໄຂ່ປາດຸກພັນເປັນໄຂ່ຕິດ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ຕົວຜູ້ກໍ່ຈະໄລ່ຕາມແລ້ວປ່ອຍນ້ຳເຊື້ອ ປະສົມໄຂ່ເທົ່ານັ້ນ. ແຕ່ການຜະລິດລູກປາດຸກພັນດ້ວຍວິທີການປະສົມພັນທຽມສາມາດເຮັດໄດ້ຕະຫຼອດປີ (ລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ) ແຕ່ຜົນໄດ້ຮັບແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ. ປາດຸກພັນຕົວແມ່ຈະມີລູກໄດ້ເຖິງ 30.000-60.000ໂຕ/1 ກິໂລ, ການຜະລິດລູກປາ ໃນໄລຍະເດືອນກຸມພາ ແລະ ມີນາ ຈະໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດສູງ ໝາຍຄວາມວ່າອັດຕາການລອດຕາຍສູງເພາະອຸນນະພູມຍັງຕໍ່າ ແລະ ປົກກະຕິດີ, ແຕ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງລູກປາດຸກຊ້າ.

ການແຍກເພດຖືວ່າ ເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ເພາະວ່າການທີ່ຈະນຳໄປປະສົມພັນຕ້ອງຮູ້ເພດປາເສຍກ່ອນວ່າເປັນເພດຜູ້ ຫຼື ເປັນເພດແມ່ ໂດຍສັງເກດໄດ້ດ້ວຍວິທີເບິ່ງອະໄວຍະວະເພດຕົວຜູ້ຊຶ່ງຈະມີອະໄວຍະວະເພດຍາວຮຽວຍືດອອກມາ, ສຳລັບຕົວແມ່ອະໄວຍະວະເພດສັ້ນ, ມີໆ ປາດຸກທີ່ສາມາດເບິ່ງອະໄວຍະວະເພດໄດ້ ຕ້ອງມີຂະໜາດ 15 ຊັງຕີແມັດຂຶ້ນໄປ.

ຮູບ

ຮູບຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງເພດຜູ້ ແລະ ເພດແມ່

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວ ສາມາດເບິ່ງໃນໄລຍະລະດູການວາງໄຂ່ ທ້ອງປາດຸກແມ່ຈະໃຫຍ່ເບິ່ງກວ່າປົກກະຕິຈະເຫັນໄດ້ລັກຊະນະຂອງຮວຍໄຂ່ຕຶງຂຶ້ນຖ້າໃຊ້ມືຮີດທ້ອງເບິ່ງ ກໍ່ຈະມີໄຂ່ໄຫຼອອກມາ.

2. ການກະກຽມສະຖານທີ່ ແລະ ອຸປະກອນ

- ການຜະລິດລູກປາດຸກພັນຈຳເປັນຕ້ອງມີບ່ອນປະສົມພັນ ພັກໄຂ່ ແລະ ອຸປະກອນວິຊາການຕ່າງໆເຊັ່ນ:
- ອ່າງ ຫຼື ຖັງສຳລັບປະສົມພັນ ແລະ ເບາະພັກໄຂ່ປາ ເປັນລັກຊະນະວົງມົນ ຫຼື ຮູບສີ່ຫຼ່ມກໍ່ໄດ້, ມີເນື້ອທີ່ບໍ່ຕ່ຳກວ່າ 1 ຕາແມັດ ແລະ ສາມາດເກັບກັກນ້ຳໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 50 ຊັງຕີແມັດ.
 - ວັດຖຸສຳລັບໃຫ້ໄຂ່ຕິດ (ຮັງໄຂ່) ໄຂ່ປາດຸກເປັນປະເພດໄຂ່ຕິດ ຈຳເປັນຕ້ອງມີວັດຖຸໃດໜຶ່ງເພື່ອໃຫ້ໄຂ່ເກາະຕິດເປັນຕົ້ນ: ຕາໜ່າງສີພ້າ, ຮາກໄຄ້, ຍອງໝາກພ້າວ, ເຊືອກຟາງ ຫຼື ວັດຖຸອື່ນໆເຫັນວ່າເໝາະສົມ.
 - ອຸປະກອນເພີ່ມອາກາດເຊັ່ນ: ແອປ້າ ຫຼື ບ້າລົມສຳລັບເພີ່ມອາກາດໃນນ້ຳເວລາພັກໄຂ່ປາ.
 - ຊິງສັ່ງນ້ຳໜັກ ໃຊ້ສຳລັບຊັ່ງນ້ຳໜັກຂອງພໍ່ ແມ່ ພັນປາ.
 - ມິດ ຫຼື ພ້າ ໃຊ້ສຳລັບປາດເອົາຖົງນ້ຳເຊື້ອຈາກປາຜູ້.
 - ເຂັ້ມ ແລະ ຊິແລງ ສຳລັບສັກປາ.
 - ຢາຮໍໂມນ (ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ ຫຼື ຢາຮໍໂມນ) ສຳລັບສັກກະຕຸ້ນໃຫ້ປາແມ່ວາງໄຂ່ ແລະ ປາຜູ້ມີນ້ຳເຊື້ອຫຼາຍຂຶ້ນ.

3. ການປະສົມພັນທຽມ

3.1 ການຄັດເລືອກປາພໍ່ແມ່ພັນ: ການຄັດເລືອກພໍ່ແມ່ພັນປາເຂົ້າປະສົມພັນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍເພາະວ່າຕ້ອງຄັດເລືອກໃຫ້ໄດ້ປາທີ່ມີໄຂ່ແກ່ ແລະ ມີນ້ຳເຊື້ອດີພ້ອມທີ່ຈະປະສົມພັນໄດ້ເຊັ່ນ: ປາແມ່ທີ່ມີໄຂ່ແກ່ດີທ້ອງຈະໃຫຍ່ເບິ່ງ, ອ່ອນ, ມີໜັງທ້ອງບາງໆເມື່ອຫງາຍທ້ອງຂຶ້ນ ຈະເຫັນອະໄວຍະວະເພດຕຶງຂຶ້ນ ຈະມີສີແດງ ອົມສີສົມພູ, ບາງຄັ້ງຫາກຈັບແຮງເກີນໄປຈະມີໄຂ່ໄຫຼອອກມາ ສີຂອງໄຂ່ຈະເປັນສີນ້ຳຕານອົມສີຂຽວແກ່, ສ່ວນປາຜູ້ຈະມີລັກຊະນະແຂງແຮງ, ສົມບູນ, ລຳຕົວຮຽວ, ອະໄວຍະວະເພດຈະພົ້ນເດັ່ນຂ້ອນຂ້າງຕຶງຂຶ້ນ, ພໍ່ແມ່ປາທີ່ຈະນຳມາປະສົມພັນ ຄວນມີອາຍຸ 7-8 ເດືອນຂຶ້ນໄປ.

3.2 ການກະກຽມຢາຮໍໂມນ: ຢາຮໍໂມນທີ່ນິຍົມໃຊ້ມີ 2 ຊະນິດຄື: ຮໍໂມນຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ ແລະ ຮໍໂມນສຳເລັດຮູບ (ຮໍໂມນສັງເຄາະ) ເຊັ່ນ: ຢາຊຸບຟຣີແຟກ (Suprefact) ປະສົມກັບ ຢາໂມຕີລຽມ (Motilium). ການໃຊ້ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ: ແມ່ນຄຳນວນປຽບທຽບນໍ້າໜັກຂອງປາທີ່ສັກ ກັບ ນໍ້າໜັກຂອງປາທີ່ເກັບຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງ ຊຶ່ງມີການກຳນົດອັດຕາການສັກ ທີ່ພາສາຕ່າງປະເທດເອີ້ນວ່າ ໂດສ (Doze), ໝາຍວ່າ 1ໂດສ ຄື: ນໍ້າໜັກຂອງປາທີ່ເກັບຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງເທົ່າກັບນໍ້າໜັກຂອງແມ່ປາທີ່ສັກຢາໃຫ້. (ລະອຽດໃຫ້ເບິ່ງຄູ່ມື No 001, ໜ້າ 5-6).

ຮູບ

ຢາຮໍໂມນທີ່ນໍາໄປປະສົມ

3.3 ອັດຕາ ແລະ ວິທີການໃຊ້ຢາຮໍໂມນ: ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງສະໝອງທີ່ຕ່ອມນ້ອຍຢູ່ກ້ອງສະໝອງຂອງປາທຸກໆຊະນິດ ມີຮູບຮ່າງມົນໆ ເປັນສີຂາວໆ. ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງຄວນເອົາຈາກປາທີ່ຢູ່ໃນລະຫວ່າງລະດູການວາງໄຂ່ ໂດຍສະເພາະຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງຈາກປາຫົວໃຫຍ່, ປາເກັດແລບ ແລະ ປາໄນ ເພາະເປັນຕ່ອມຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ງ່າຍ.

ການສັກຢາຮໍໂມນ ໂດຍນໍາໃຊ້ ຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງໃຫ້ແມ່ປາດູກມີໄຂ່ແກ່ພ້ອມທີ່ຈະປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອໄດ້, ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ສັກສອງຄັ້ງຄື: ຄັ້ງທຳອິດສັກໃນລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ 1 ໂດສ ຈາກນັ້ນປະມານ 6 ຊົ່ວໂມງ ຈຶ່ງສັກຄັ້ງທີສອງ ໃນລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງຢາຮໍໂມນ 2 ໂດສ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ປະມານ 9-10 ຊົ່ວໂມງຈຶ່ງສາມາດຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອໄດ້. ສ່ວນປາດູກເພດຜູ້ ໃຊ້ຮໍໂມນຈາກຕ່ອມໃຕ້ສະໝອງລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ 0,5 ໂດສ, ສັກພ້ອມກັບສັກປາແມ່ຄັ້ງທີສອງ (ສັກຄັ້ງດຽວ).

ການສັກຢາຮໍໂມນສັງເຄາະ ຊຸບຟຣີແຟກ (Suprefact) ໃຫ້ກັບປາດູກວາງໄຂ່ ໂດຍສັກຄັ້ງດຽວໃນລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງຢາ 10-30 ໄມໂຄຣກຣາມ (ສະເລ່ຍ 20 ໄມໂຄຣກຣາມ) ປະສົມກັບ ຢາໂມຕີລຽມເຄິ່ງເມັດ (Motilium) ໃນລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງຢາ 5 ມິລິກຣາມ ຕໍ່ນໍ້າໜັກປາແມ່ 1 ກິໂລກຣາມ. ຫຼັງຈາກສັກຢາຮໍໂມນແລ້ວປະມານ 10 ຊົ່ວໂມງ ກໍ່ສາມາດຮີດໄຂ່ໄດ້ໂລດ. ສຳລັບປາດູກຜູ້ ສັກຢາຮໍໂມນເພື່ອກະຕຸ້ນໃຫ້ມີນໍ້າເຊື້ອຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການສັກຢາຮໍໂມນຄັ້ງດຽວໃນລະດັບຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ 5 ໄມໂຄຣກຣາມ ປະສົມກັບຢາໂມຕີລຽມເຄິ່ງເມັດ (2.5 ມິລິກຣາມ) ຕໍ່ນໍ້າໜັກປາຜູ້ 1 ກິໂລກຣາມ ສັກກ່ອນການຮີດໄຂ່ ປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອ 9-10 ຊົ່ວໂມງ. ຢາໂມຕີລຽມຕ້ອງບິດໃຫ້ມຸ່ນແລ້ວເຈືອຈານກັບນໍ້າກ້ຽມ 2 ຊີຊີ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນໍາໄປປະສົມກັບນໍ້າຢາຊຸບຟຣີແຟກແລ້ວສັ້ນໃຫ້ຢາລະລາຍລະອຽດດີກ່ອນ ຈຶ່ງນໍາໄປສັກໃຫ້ແກ່ປາ.

3.4 ວິທີສັກຢາຮໍໂມນ: ການສັກຢາຮໍໂມນໃຫ້ແມ່ປາດູກຄວນສັກໃສ່ບ່ອນທີ່ເໝາະສົມຄື: ບໍລິເວນກ້າມຂຶ້ນໃຕ້ຄີຫຼັງ, ບໍລິເວນເສັ້ນຂ້າງຂອງລຳຕົວ, ໃຊ້ເຂັມຂະໜາດ ເບີ 22, 24 ສັກອ່ຽງມູມ 30 ອົງສາ ໄປທາງດ້ານຫົວຂອງປາ ປັກເຂັມເລິກລົງປະມານ 1 ນິ້ວ ແລ້ວຄ່ອຍໆສືດຢາຮໍໂມນເຂົ້າໄປຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາປາຍນິ້ວມືຂົ່ມບ່ອນສັກຢານັ້ນ ແລະ ພ້ອມທັງຖອດເຂັມອອກ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນໍາພໍ່ແມ່ປາໄປຂັງໄວ້.

ຮູບ

ວິທີການສັກຢາໃຫ້ປາ

3.5 ການຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອ: ເມື່ອເຖິງກຳນົດເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ແລ້ວ ກໍ່ຕ້ອງຮີດໄຂ່ປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອ, ການຮີດໄຂ່ຄວນຮີດໃສ່ຖ້ວຍ ຫຼື ຊາມຂະໜາດພໍດີ ກ່ອນຈະຮີດໄຂ່ຕ້ອງຜ່າຕັດເອົາແອ້ນໍ້າເຊື້ອ ຂອງປາຜູ້ກ່ອນໂດຍເອົາມິດປາດສ່ວນທ້ອງແລ້ວເອົານີ້ວມີໄງ້ແອ້ນໍ້າເຊື້ອອອກມາປະໄວ້ຈາກນັ້ນຈຶ່ງຮີດໄຂ່ ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ຕັດເອົາແອ້ນໍ້າເຊື້ອມາບີບໃຫ້ຍ້ອຍລົງໃສ່ຖ້ວຍໄຂ່ ແລ້ວຄົນດ້ວຍປົກໄກ່ ຄົນໃຫ້ທົ່ວ ພ້ອມທັງຖອກນໍ້າສະອາດທີ່ປະສົມກັບເກືອ 0,7% ລົງໃສ່ພ້ອມ ຈາກນັ້ນກໍ່ລ້າງດ້ວຍນໍ້າສະອາດ 1-2 ຄັ້ງເພື່ອໃຫ້ເສດສິ່ງເຫຼືອໄຫຼອອກ ແລ້ວຈຶ່ງນຳໄປຟັກ.

ຮູບ

ຮີດໄຂ່ເພື່ອນຳໄປປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອ

3.6 ການຟັກໄຂ່: ນຳໄຂ່ທີ່ປະສົມກັບນໍ້າເຊື້ອແລ້ວນັ້ນມາຢາຍໂຮຍບາງໆໃສ່ດາງສີຟ້າ ທີ່ວາງໄວ້ໃນອ່າງຟັກໄຂ່ ໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບທ່າງຈາກພື້ນອ່າງຟັກໄຂ່ ປະມານ 5-10 ຊັງຕີແມັດ. ໄຂ່ປາດູກເປັນໄຂ່ຈົມ ແລະ ຕິດສະນັ້ນຫຼັງຈາກໂຮຍໄຂ່ແລ້ວກໍ່ປ່ຽນນໍ້າທັນທີເພື່ອລ້າງໄຂ່ມັນ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກໄຂ່ອອກໄປ, ແລ້ວເພີ່ມນໍ້າໃໝ່ເຂົ້າມາແທນ ການຟັກໄຂ່ປາດູກໃຊ້ເວລາ 21-26 ຊົ່ວໂມງ ໃນລະດັບອຸນຫະພູມນໍ້າ 28-31 ອົງສາ, ລູກປາເມື່ອຟັກເປັນໂຕແລ້ວ ຈະຫຼຸດລົງສູ່ພື້ນອ່າງ, ເມື່ອລູກປາເປັນໂຕໝົດແລ້ວ ຄວນຍ້າຍຕາໜ່າງສີຟ້າອອກໄປ, ໃນເວລາຟັກໄຂ່ບໍ່ຄວນກວນໄຂ່, ບໍ່ໃຫ້ໄຂ່ຖືກແສງແດດ ຫຼື ຝົນ.

2 ຮູບ

ຄົນດ້ວຍປົກໄກ່ຢ່າງລະອຽດ *ໄຂ່ທີ່ປະສົມແລ້ວນຳໄປຢາຍໃສ່ດາງສີຟ້າ*

3.7 ການດູແລປານອ້ຍແຕກໃໝ່: ລູກປາທີ່ແຕກເປັນໂຕໃໝ່ໆຈະຫຼຸດລອດລົງສູ່ພື້ນອ່າງ, ໄລຍະທຳອິດຈະເກາະກັນເປັນກຸ່ມຢູ່ຕາມພື້ນອ່າງ, ຢູ່ຕາມບໍລິເວນແຈອ່າງ, ຈະຢູ່ໃນລັກຊະນະທາງຍທ້ອງ, ສາມາດເບິ່ງເຫັນຖົງ ໄຂ່ແດງທີ່ຕິດກັບໂຕປາ, ສ່ວນທາງຈະເໜັງຕົງຢູ່ຕະຫຼອດເວລາ ພາຍຫຼັງໄດ້ 12-14 ຊົ່ວໂມງ ລູກປາຈະເລີ້ມແຂງແຮງ, ສາມາດລອຍນໍ້າຂຶ້ນລົງໄດ້ ໃນເວລານັ້ນກໍ່ຕ້ອງເອົາວັດຖຸທີ່ໃຊ້ໃຫ້ໄຂ່ຕິດອອກຈາກອ່າງ, ຖ້າປະໄວ້ເປືອກໄຂ່ ແລະ ໄຂ່ທີ່ຟັກບໍ່ແຕກ ທີ່ຕິດຢູ່ນັ້ນຈະເລີ້ມເໝົາຈະເຮັດໃຫ້ນໍ້າໃນອ່າງບໍ່ມີອົກຊີແຊນພຽງພໍ ແລະ ມີກິນເພັນຄາວ ເຊິ່ງມັນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລູກປາທີ່ແຕກໃໝ່ຕາຍ. ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ຮີບຖ່າຍນໍ້າອອກໂດຍໃຊ້ສາຍຢາງດູດອອກ ຕ້ອງເອົາຕາໜ່າງກັນບໍ່ໃຫ້ລູກປາອອກ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ປ່ອຍນໍ້າ ເຂົ້າໃຫ້ມີຄວາມສົມດູນກັນເພື່ອບໍ່ເຮັດໃຫ້ລູກປາຖືກກະທົບກະເທືອນ, ນອກຈາກນັ້ນກໍ່ມີ ການເພີ່ມອົກຊີແຊນເຂົ້າ ໂດຍໃຊ້ແອປ້າເປີດພຽງເບົາໆ ໃນກໍລະນີຖ່າຍເໝົາຕະຫຼອດກໍ່ບໍ່ຄວນຈຳເປັນ ເປີດແອປ້າໃສ່ກໍ່ໄດ້ ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍ່ຍ້າຍປາໄປອ່າງໃໝ່.

ໃນເວລາລູກປາມີອາຍຸໄດ້ 48 ຊົ່ວໂມງ ຖົງໄຂ່ແດງທີ່ຕິດກັບລູກປາກໍ່ຈະຍຸບ ທັງນີ້ກໍ່ຂຶ້ນກັບອຸນຫະພູມຂອງນໍ້າຖ້າອຸນຫະພູມນໍ້າສູງກໍ່ຈະຫຍຸບໄວ ຖ້າອຸນຫະພູມຕໍ່າກໍ່ຈະຫຍຸບຊ້າ, ໃນເວລານັ້ນລູກປາກໍ່ຈະເລີ້ມກິນອາຫານ ເຮົາຈະສັງເກດເຫັນວ່າລູກປາລອຍວົນວຽນໄປມາຕາມໜ້ານໍ້າ ດັ່ງນັ້ນຄວນໃຫ້ອາຫານ ໂດຍໃຊ້ໄຂ່ໄກ່ ຫຼື ໄຂ່ເປັດ ຕົ້ມໃຫ້ສຸກ, ແລ້ວເອົາສະເພາະໄຂ່ແດງ (ມອນໄຂ່) ນຳໄຂ່ແດງມາບົດ ຫຼື ບີບໃຫ້ມຸ່ນໆ ໃສ່ຜ້າຂາວບາງໆ ທີ່ ແລ້ວຈຸ່ມລົງນໍ້າ ໃນຖ້ວຍ, ໂຖ ຫຼື ໂອ ແກ່ວງໄປແກ່ວງມາຈົນໄຂ່ແດງອອກໝົດຈາກຜ້າແພ ນຳນໍ້າທີ່ປະສົມໄຂ່ແດງໄປຢອດໃສ່ບໍລິເວນລຽບຂອບອ່າງຢາຍເທື່ອລະໜ້ອຍ ເພື່ອໃຫ້ລູກປາກິນໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ຄວນໃຫ້ 4-6 ເທື່ອ/ມື້ ແລະ ບໍ່ຄວນໃຫ້ຫຼາຍເກີນໄປ ຈະທຳໃຫ້ນໍ້າເນົາເສຍ, ໄຂ່ແດງ 1 ໜ່ວຍເກືອ 3-5 ຄັ້ງຕໍ່ມື້ ຕໍ່ລູກປາຈຳນວນ 10.000 ໂຕ. ການໃຫ້ໄຂ່ແດງຄວນໃຫ້ໃນໄລຍະ 1-2 ມື້ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ລູກປາກໍ່ຈະມີອາຍຸຄົບ 3-4 ວັນ ຂະໜາດຂອງລູກປາດູກຈະຍາວປະມານ 0,8 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ສາມາດຍ້າຍໄປອະນຸບານໃນໜອງ, ໃນອ່າງ, ໃນກະຊັງ, ໃນຕູ້ແກ້ວກໍ່ໄດ້.

II. ການອະນຸບານລູກປາ

ການອະນຸບານລູກປາແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຢ່າງລະອຽດອ່ອນທີ່ສຸດ ເພາະວ່າລູກປາຂະໜາດນີ້ບໍ່ທັນມີຄວາມ ຕ້ານທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ການກະທົບກະເທືອນໄດ້. ການອະນຸບານເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີການ ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງ ຜູ້ລ້ຽງດັ່ງນີ້:

1. ການອະນຸບານລູກປາໃນອ່າງຊີມັງ

ແມ່ນວິທີທີ່ມີຄວາມສະດວກໃນການຖ່າຍເໝນ້ຳ, ຕະຫຼອດຈົນການດູແລຮັກສາ ແລະ ສະດວກໃນການຄັດຂະ ໜາດຂອງ ລູກປາ. ຈຸດອ່ອນແມ່ນບໍ່ມີອາຫານທຳມະຊາດເກີດຂຶ້ນໃນອ່າງເອງ ຈຶ່ງທຳໃຫ້ລູກປາໃຫຍ່ຊ້າ, ຖ້າທຽບໃສ່ໜອງດິນ ແລະ ໃນ ກໍລະນີຫາກບໍ່ມີການບົວລະບັດຮັກສາຢ່າງພຽງພໍກໍຈະເກີດພະຍາດໄດ້ງ່າຍ. ຂະໜາດອ່າງຊີມັງທີ່ນິຍົມໃຊ້ ແມ່ນມີຂະ ໜາດ 1- 10 ຕາແມັດ, ຄວາມສູງຂອງອ່າງແມ່ນ 30-100 ຊັງຕີແມັດ, ມີທໍ່ລະບາຍນ້ຳເຂົ້າ-ອອກໄດ້ ແລະ ອ່າງອາດຈະເປັນຮູບວົງມົນ ຫຼື ຮູບສີ່ລ່ຽມຜືນຜ່າກໍໄດ້.

- **ການກະກຽມອ່າງ:** ກ່ອນເຄື່ອນຍ້າຍລູກປາມາປ່ອຍລ້ຽງຕ້ອງເຮັດຄວາມສະອາດອ່າງເສັ້ຍກ່ອນ ໃນການລ້າງອ່າງ ອາດໃຊ້ຢາທັບທິມ 1-2 ກຼາມ/ນ້ຳ 1 ແມັດກ່ອນ ປະສົມນ້ຳແລ້ວສາດໃຫ້ທົ່ວອ່າງ, ແຊ່ໄວ້ປະມານໜຶ່ງມື້ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງລ້າງອອກ ແລ້ວເອົານ້ຳເຂົ້າໃຫມ່ໃຫ້ໄດ້ລະດັບນ້ຳ 30 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວປ່ອຍລູກປາມາລົງລ້ຽງ.

- **ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານແກ່ລູກປາ:** ຫຼັງຈາກປ່ອຍປາລົງອ່າງແລ້ວ ຕ້ອງໃຫ້ອາຫານລູກປາ (ໄຮແດງ) ກ່ອນ ຈະໃຫ້ໄຮແດງຕ້ອງລ້າງນ້ຳໃຫ້ສະອາດກ່ອນ, ການໃຫ້ຕ້ອງໃຫ້ລູກປາກິນອີ່ມ ບໍ່ຄວນໃຫ້ຫຼາຍເກີນຄວນຖ້າປາກິນບໍ່ທັນມີຈະເຮັດ ໃຫ້ນ້ຳເສັ້ຍ. ຕາມປົກກະຕິລູກປາຈະມີຄວາມຈະເລີນເຕີບໂຕໄວ ແລະ ກິນອາຫານເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ດັ່ງນັ້ນ ການໃຫ້ອາຫານກໍ ຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຄວນກຳນົດໃຫ້ອາຫານ 3-4 ເທື່ອ/ວັນ ຫຼັງຈາກລ້ຽງມາໄດ້ 10 ວັນ ອາດຈະໃຫ້ 2 ເທື່ອ/ວັນ ຫຼັງຈາກລ້ຽງ ມາໄດ້ 14 ວັນຈຶ່ງໃຫ້ປາກິນອາຫານປະສົມ ຫຼື ອາຫານສຳເລັດຮູບກໍໄດ້ໂດຍໃຫ້ມີລະ 2 ຄາບ (ເຊົ້າ ແລະ ແລງ).

ການຖ່າຍນ້ຳ ແລະ ເຮັດຄວາມສະອາດອ່າງໃນໄລຍະເວລາອະນຸບານສ່ວນຫຼາຍຜູ້ລ້ຽງຢາກເບິ່ງຂ້າມສິ່ງເລັກໆ ນ້ອຍໆ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີບັນຫາກັບລູກປາຢູ່ເລື້ອຍໆຄື: ເລື້ອງນ້ຳເສັ້ຍ ເພາະໃນອ່າງມີເສດອາຫານ ແລະ ສິ່ງຂັບຖ່າຍຈາກລູກປາ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງຄວນເອົາໃຈໃສ່ການອານາໄມ ຄື ດູດສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ຖ່າຍນ້ຳເລື້ອຍໆ ຫຼັງຈາກໃຫ້ອາຫານທຸກໆຄັ້ງ ຄວນຖ່າຍນ້ຳອອກ ປະມານ 1/3 ຂອງບໍລິມາດນ້ຳໃນອ່າງ ຈາກນັ້ນເອົານ້ຳເຂົ້າໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເດີມ.

ຮູບ

- ອະນຸບານໃນອ່າງຊີມັງ

2. ການອະນຸບານລູກປາໃນໜອງ

ຖ້າເປັນໜອງເກົ່າກ່ອນທີ່ຈະໃຊ້ເປັນໜອງອະນຸບານລູກປາຄວນປ່ອຍ ຫຼື ສູບນ້ຳອອກ, ກຳຈັດສັດຕູຂອງລູກປາໃຫ້ໝົດ, ອານາໄມພື້ນໜອງ ແລະ ແຄມໜອງໃຫ້ສະອາດດີ ເອົາພືດໄມ້ ຫຼື ວັດຖຸອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ໃນໜອງອອກ ແລ້ວໃຊ້ປຸນຂາວໂຮຍໃຫ້ທົ່ວ ໜອງໃນອັດຕາ 2-3 ກິໂລ ຕໍ່ 100 ຕາແມັດ. ປະໄວ້ 5-7 ວັນ, ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງຕຽມປູກ ຫຼື ລ້ຽງໄຮແດງ (ໄຮນ້ຳສັດ) ເພື່ອ ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ລູກປາ. ດ້ວຍວິທີນີ້ໃຊ້ອາຫານສຳເລັດຮູບ ຫຼື ຂີ້ໄກ່ແຫ້ງ ໃນອັດຕາສ່ວນ 2-3 ກິໂລ ຕໍ່ເນື້ອທີ່ 10 ຕາ ແມັດ ກອງໄວ້ເປັນຈຸດຕາມພື້ນໜອງ ຈາກນັ້ນກໍປ່ອຍນ້ຳ ຫຼື ສູບນ້ຳເຂົ້າ ໃນໜອງໃຫ້ໄດ້ປະມານ 10-15 ຊັງຕີແມັດ ປະໄວ້ 1 ຄືນ ມື້ຕໍ່ມາໃຫ້ເພີ່ມ ລະດັບນ້ຳຂຶ້ນໃຫ້ໄດ້ 25-30 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວຈຶ່ງນຳໄຮແດງມາໃສ່ ໃນອັດຕາສ່ວນ 100 ກະກຽມ/10 ຕາແມັດ ຫຼື ເທົ່າກັບ 1 ກິໂລກຼາມ ຕໍ່ 100 ຕາແມັດ ໂດຍປ່ອຍເປັນຈຸດຕາມມູມຂອງໜອງ (4-5 ຈຸດ) ພາຍຫຼັງປ່ອຍໄຮແດງ ແລ້ວ 2-3 ວັນ ຈຶ່ງນຳລູກປາມາປ່ອຍໃສ່ໜອງ ໂດຍປ່ອຍໃນອັດຕາ 300-500 ໂຕ ຕໍ່ຕາແມັດ ພາຍຫຼັງປ່ອຍລູກປາໄດ້ 1 ວັນ

ແລ້ວຄວນໃຫ້ອາຫານເພີ່ມແກ່ລູກປາ (ອາຫານສຳເລັດຮູບ) ເຮັດເປັນກ້ອນຢາຍເປັນຈຸດໃນບໍລິເວນໜອງ ຫຼື ໃຊ້ປາສົດບົດ ລະອຽດປະສົມກັບຮ່າອ່ອນໆ ໃນອັດຕາສ່ວນປະສົມ 9 ຕໍ່ 1 (9:1) ໃຫ້ປາກິນທຸກວັນໆ ລະ 1-2 ຄັ້ງ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເພີ່ມລະ ດັບນ້ຳຂຶ້ນ 5 ຊັງຕີແມັດ ໃນທຸກໆ 3 ວັນ ການອະນຸບານລູກປາໃນໜອງໃຊ້ເວລາ 15-20 ວັນກໍ່ຈະໄດ້ລູກປາຂະໜາດ 3-4 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ສາມາດອະນຸບານໄດ້ຈຳນວນຫຼາຍ.

3. ການອະນຸບານລູກປາໃນກະຊັງ

ການອະນຸບານລູກປາດູກຢູ່ໃນກະຊັງແມ່ນເໝາະສົມກັບຜູ້ທີ່ຢູ່ໃກ້ແຄມຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ໜອງທຳມະຊາດ, ອ່າງເກັບນ້ຳ ຫຼື ໜອງລ້ຽງປາທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນໄປ ຊຶ່ງເໝາະສົມໃນການວາງກະຊັງ, ການອະນຸບານລູກປາຢູ່ໃນກະຊັງມີຂໍ້ດີດັ່ງນີ້: ນ້ຳມີການຖ່າຍເທຕະຫຼອດເວລາ, ສະດວກໃນການຄັດລູກປາອອກຈາກກັນ, ສາມາດປ່ອຍລູກປາລົງລ້ຽງໄດ້ໃນອັດຕາທີ່ໜ້າແທ້ໝ້. ວັດຖຸທີ່ນິຍົມນຳມາໃຊ້ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ດາງຊຽວ ແລະ ໄມ້ໄຜ່ ຂະໜາດຂອງກະຊັງທີ່ເໝາະສົມ ແມ່ນຂະໜາດ 1.5x1x0.9 ແມັດ, ກະຊັງຂະໜາດນີ້ໃຊ້ ອະນຸບານລູກປາໄດ້ປະມານ 10.000-15.000ໂຕ. ຕາມຕົວຈິງແລ້ວຂະໜາດຂອງກະຊັງບໍ່ມີການກຳນົດຕາຍຕົວແມ່ນຂຶ້ນກັບຜູ້ລ້ຽງທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ. ການຕິດຕັ້ງກະຊັງ ຫຼື ກາງກະຊັງ, ໃນໄລຍະເບື້ອງຕົ້ນໃຫ້ຈຸ່ມລົງນ້ຳປະມານ 30 ຊັງຕີແມັດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລູກປາຂຶ້ນມາຫາຍໃຈໄດ້ສະດວກເມື່ອເຫັນວ່າລູກປາເລີ້ມໃຫຍ່ກໍ່ຄ່ອຍໆຍັບລົງ, ບ່ອນວາງກະຊັງຕ້ອງມຸງເພື່ອບັງແດດ. ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານແກ່ລູກປາແມ່ນເຮັດຄືກັນກັບການອະນຸບານໃນໜອງ, ໃນອ່າງ ຫຼື ໃນຕູ້ແກ້ວ.

ຮູບ

ອະນຸບານໃນກະຊັງສີຟ້າ

4. ການອະນຸບານລູກປາໃນຕູ້ແກ້ວ

ການອະນຸບານລູກປາໃນຕູ້ແກ້ວແມ່ນ ວິທີການເຕັກນິກແບບໜຶ່ງຂອງການລ້ຽງປາດູກທີ່ແຕກໃໝ່ຈົນເຖິງຂະໜາດ 2-3 ຊັງຕີແມັດ, ຕູ້ແກ້ວທີ່ໃຊ້ອະນຸບານນິຍົມໃຊ້ຂະໜາດ 45x90x45 ຊັງຕີແມັດ, ສະຖານທີ່ຕັ້ງຕູ້ແກ້ວແລ້ວແຕ່ຄວາມເໝາະສົມຂອງຜູ້ລ້ຽງອາດຈະເຮັດເປັນໂຮງເຮືອນມຸງເປັນຢ່າງດີເພື່ອປ້ອງກັນແສງແດດ ຫຼື ຝົນ ການອະນຸບານລູກປາດູກໃນຕູ້ແກ້ວມີ ຂໍ້ດີຂໍ້ເສີຍດັ່ງນີ້:

ຂໍ້ດີ:

- ສະດວກໃນການດູແລ ແລະ ຮັກສາ.
- ອັດຕາການລອດຕາຍສູງ.
- ສະດວກໃນການຄັດຂະໜາດ ແລະ ຈັບຈຳໜ່າຍ.

ຂໍ້ເສີຍ:

- ລົງທຶນໃນການຊື້ຕູ້ແກ້ວສູງ.
- ການຖ່າຍເທນ້ຳມີຄວາມລຳບາກ.
- ໂອກາດນ້ຳເສີຍສູງ.
- ສິ້ນເບື້ອງແຮງງານ ແລະ ເວລາ.
- ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງລູກປາຊ້າ.

4.1 ການກະກຽມຕູ້ແກ້ວ:

- ອານາໄມ ແລະ ລ້າງຕູ້ແກ້ວໃຫ້ສະອາດດີ.
- ເອົານ້ຳໃສ່ໃຫ້ໄດ້ລະດັບ 30 ຊັງຕີແມັດ.
- ພາຍໃນຕູ້ແກ້ວຕິດຕັ້ງ ເຄື່ອງແອປ້າ ເຄື່ອງເພີ່ມອາກາດໃສ່.
- ນຳລູກປານ້ອຍທີ່ແຕກໃໝ່ມາປ່ອຍລົງລ້ຽງໃນອັດຕາ 1.500-2.000 ໂຕ ຕໍ່ໜຶ່ງຕູ້.

4.2 ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານແກ່ລູກປາ: ອາຫານທີ່ດີຂອງລູກປາດຸກແມ່ນໄຮແດງກ່ອນຈະໃຫ້ລູກປາກິນຕ້ອງລ້າງໃຫ້ສະອາດເສັຍກ່ອນ ບໍ່ຄວນໃຫ້ຫຼາຍເກີນຄວນ, ຫຼັງຈາກລູກປາກິນໄປແລ້ວ 1 ຊົ່ວໂມງ ຖ້າມີອາຫານເຫຼືອໃຫ້ດູດອອກ, ເພາະໄຮແດງຈະຕາຍ ແລະ ເນົ່າ ເຮັດໃຫ້ນ້ຳເສັຍໄດ້ງ່າຍ, ໃຫ້ໄຮແດງ 3 ເທື່ອຕໍ່ວັນ (ເຊົ້າ, ສວຍ ແລະ ແລງ) ພາຍຫຼັງໃຫ້ມາໄດ້ 8 ວັນ ຈາກນັ້ນ ຈະໃຫ້ 2 ເທື່ອຕໍ່ວັນ (ເຊົ້າ ແລະ ແລງ) ເມື່ອລູກປາມີອາຍຸ 10 ວັນ ແລ້ວຜູ້ລ້ຽງຄວນໃຫ້ລູກປາກິນອາຫານປະສົມຄື ໃຫ້ 2 ເທື່ອຕໍ່ວັນ ສະລັບກັນໄປກັບການໃຫ້ໄຮແດງກໍ່ໄດ້ ສ່ວນປະກອບອາຫານປະສົມ ເພື່ອຝຶກແອປໃຫ້ລູກປາມີຄື: ອາຫານສຳເລັດຮູບປາດຸກນ້ອຍປະສົມກັບໄຂ່ແດງທີ່ຕົ້ມສຸກແລ້ວພົມນ້ຳເລັກນ້ອຍ ຄົນໃຫ້ເຂົ້າກັນ ແລ້ວເຮັດເປັນກ້ອນນ້ອຍໆ ນຳມາວາງໃສ່ໃນຕູ້ແກ້ວໃຫ້ເທື່ອລະໜ້ອຍ ແຕ່ຄວນລະວັງຢ່າເຮັດໃຫ້ນ້ຳເປື້ອນ. ເມື່ອລູກປາມີອາຍຸ 15 ວັນ ຈະມີຂະໜາດຄວາມຍາວປະມານ 2-3 ຊັງຕີແມັດ ກໍ່ສາມາດ ນຳໄປລ້ຽງເປັນປາໃຫຍ່ໄດ້.

ຮູບ

ອະນຸບານໃນຕູ້ແກ້ວ

5. ການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການປ່ອຍລ້ຽງ

ລູກປາທີ່ນຳມາປ່ອຍລ້ຽງນັ້ນ ຄວນລະວັງເວລາເຄື່ອນຍ້າຍບໍ່ໃຫ້ຖືກກະທົບກະເທືອນຫຼາຍ ການເຄື່ອນຍ້າຍອາດບັນຈຸໃສ່ຄູ, ຖົງ ຫຼື ຊາມ, ຖ້າຫາກໄລຍະໄກຕ້ອງບັນຈຸໃສ່ຖົງຢາງແລ້ວອັດອົກຊີແຊນໃສ່ຈຶ່ງຮັດ ກັນການລອດຕາຍໄດ້ດີ. ເວລາປ່ອຍປາຄວນແຊ່ຖົງຢາງ ຫຼື ສິ່ງຂອງອື່ນໆທີ່ໃຊ້ບັນຈຸລູກປາລົງໃນໜອງ ຫຼື ອ່າງ (ບ່ອນທີ່ໃຊ້ອະນຸບານລູກປາ) ປະມານ 5-10 ນາທີ ແລະ ຄວນປ່ອຍປາອອກຄ່ອຍໆ ໂດຍໃຫ້ນ້ຳໄຫຼເຂົ້າໄປໃນຖົງ ແລະ ຄວນໃຫ້ລູກປາລອຍອອກມາເອງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ອຸນຫະພູມນ້ຳດຸ່ນດ່ຽງກັນ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນການຕາຍຂອງລູກປາໄດ້ອີກດ້ວຍ.

